

Daiva Gurstienė

Lietuvių kalbos veiklos „Šalta baimė” planas

Veiklos tema:

„Šalta baimė“

Amžius: 4-6 metai

Aplinka: tautinių mažumų ikimokyklinio ugdymo įstaiga

Tikslas: Ugdyti gebėjimą pažinti, įvardinti ir įveikti baimės emociją 4–6 metų vaikams, plėtojant lietuvių kalbos supratimą ir vartojimą daugiakalbėje aplinkoje, klausantis ir aktyviai dalyvaujant knygos skaityme, per sensorinę, patirtinę ir žaidybines veiklas.

Uždaviniai:

- Klausantis skaitomo teksto, suprasti jo turinį ir atpažinti emociją „baisu“, „išsigąstu“.
- Plėsti lietuvių kalbos žodyną, kartojant akcentuojamus žodžius (baisu, tamsu, šalta, dreba, nedrąsu) ir siejant juos su patirtimi.
- Skatinti aktyvų dalyvavimą skaitymo procese – atsakyti į klausimus, kartoti žodžius, reaguoti į situacijas.
- Per sensorines veiklas susieti skaitymo turinį su realiais pojūčiais (šaltis, tamsa, garsai).
- Ugdyti gebėjimą įveikti baimę, taikant paprastus nusiramino būdus.

Priemonės:

Siautukas Nustebukas (žaislas – personažas) ;

Knyga Trace Moroney „Kai išsigąstu“;

Žibintuvėlis, medžiaga, lempa;

Keletas paveikslėlių personažų;

Audio garsai;

Vaikų veido išraiškų („geras“) nuotraukos ant pagaliukų.

Veiklos eiga:

1. Eiliuotas Siautuko Nustebuko pasisveikinimas.
*Siautukas Nustebukas aš visiems esu
Matot, didžiulės akys, nes man nedrąsu
Esu aš išsigandęs truputį, bet smalsus
Ar įveikti baimę padėsite kartu?
Labas tau. Ir labas tau.
Labas rytas jums sakau.*

2. Siautuko Nustebuko trumpas prisistatymas, akcentuojant nustebimo, išgąsčio emociją ir kartojant žodžius: Nustebukas – baisu, dreba, yra nustebęs, nedrąsu. (Savo gimtąja kalba vaikai jau yra susipažinę su siautuku Nustebuku per socialinio emocinio ugdymo veiklas.

3. Knygos „Kai išsigąstu“ pristatymas ir pavaizduoto personažo ant knygos viršelio aptarimas.

4. Knygos skaitymas. Tekstas skaitomas lėtai, raiškiai, pasitelkiant tinkamą intonaciją, išlaikant pauzes, vis kartojant akcentuojamus žodžius: baisu, tamsu, išsigąstu, šalta.

5. Sensorinė veikla:

- a) Nustebukas paragina vaikus paliesti ledą ir truputį palaikyti rankose. Akcentuojama, kad sušalusios rankos dreba taip, kaip dreba mūsų kūnas, kai išsigąstam, kad jaučiam šaltį. Sušildom rankutes šiltame vandenyje ar stipriai trindami.
- b) Nustebukas pasiūlo pažaisti šešėlių teatrą, nes jam vienam labai smalsu, tačiau baisu – vaikai tyrinėja su žibintuvėliu, rodomi paveikslėliai, rankų judesiai. Vaikai patys rodo.
- c) Vaikai ramina Nustebuką, moko, kaip nugalėti tą jausmą (uždengti akis, užsikimšti ausis, apkabinti ir prisiglausti prie artimo, pasakyti garsiai, kodėl tau baisu), patys klausosi, kartoja lietuviškai žodžius ir sieja juos su atliekamu veiksmu. Skatinama kalba sakinių konstrukcijomis: „Nebijok tamsos“, „Užmerk akis“, „Užsikimšk ausis“, „Apsikabink“.
- d) Visi „matuojasi draugo veido išraišką“, pridėdami korteles-nuotraukas sau prie veido, įvardina emociją, džiaugiasi potyriais.

Diferencijavimas (atitinka individualizavimą ir saugios aplinkos kūrimą):

- **Skaitymo metu:**

silpnesniems – paveikslėlių rodymas, žodžių kartojimas, emocijų rodymas gestais; pažengusiems – atsakymai į klausimus, trumpi sakiniai („Kas bijo?“ „Aš bijau“).

- **Kalbinis:**

silpnesniems – vieno žodžio atsakymai: „baisu“, „tamsu“; pažengusiems – sakiniai: „Man baisu“, „Aš bijau tamsos“.

- **Veiklos pasirinkimas:**

vaikai gali pasirinkti, kaip dalyvauti (liesti ledą, stebėti, vaidinti šešėlius); gali pasirinkti, kaip įveikti baimę (apkabinti, užsimerkti, pasakyti garsiai).

Ugdomos kompetencijos (atitinka kalbos ugdymą per prasmingas situacijas):

- *Komunikavimo*

Klausosi skaitomo teksto, supranta pagrindinę mintį, reaguoja į klausimus, kartoja žodžius, bando kalbėti lietuviškai.

- *Kalbų supratimo*

Supranta girdimą tekstą, sieja jį su pojūčiais, vaizdais ir veikla.

- *Kalbinės raiškos*

Išreiškia emocijas žodžiais („baisu“, „bijau“, „tamsu“), dalyvauja dialoge.

- *Socialinė-emocinė*

Atpažįsta baimės emociją, mokosi ją įveikti, padėti sau ir kitiems.

- *Pažinimo ir kūrybiškumo kompetencijos*

Tyrinėja aplinką (šviesa, šešėliai, garsai), eksperimentuoja, kuria.

Refleksija (siejama su skaitymo patirtimi):

- 1) Apie kokią emociją buvo knyga?
- 2) Kada būna baisu?
- 3) Ko tu bijai?
- 4) Kaip galima įveikti baimę?
- 5) Kas tau patiko klausantis knygos?

Vaikai reflektuoja:

- pasako žodžiu („baisu“, „bijau“, „nebebijau“);
- parodo emociją mimika;
- parodo veiksmu (nusiramavimo būdą).

Laukiamas rezultatas:

- Vaikai klausosi skaitomo teksto ir supranta jo esmę.
- Atpažįsta ir įvardija emociją „baimė“.
- Vartoja lietuvių kalbos žodžius, susijusius su baime.
- Aktyviai dalyvauja skaitymo procese (kartoja, atsako, reaguoja).
- Susieja knygos turinį su pojūčiais (šaltis, tamsa, garsai).
- Išreiškia emocijas žodžiu, mimika ir veiksmu.
- Geba taikyti paprastus būdus baimei įveikti.